

Pes je tvor, který dlouhou dobu provází člověka a je schopný mu díky svým úžasným vlastnostem pomáhat ve všech možných oborech. Podle toho, kde pomoc čtyřnohých kamarádů lidé využívají, se člení i typy výkonu psů. A tak známe psy lovecké, služební, pastevecké, záchranářské a psy pomáhající handicapovaným lidem. Podle konečného využití psa se také liší postup při jeho výcviku. Ono je to trochu podobné jako u lidí. Když někdo chce být zdravotní sestřička, tak asi potřebuje jiné vzdělání, než ten, kdo vymýšlí programy na počítače. Pravdou ale je, že základní cviky, jako je například přivolání psa, povel lehni nebo sedni a chůze na vodítku se učí skoro u všech plemen stejně a že by je měli umět i psi, jejichž jedinou prací je dělat svému pánovi společnost.

Výcvik psa je moc krásná činnost a rády se na ní podílejí i děti. Celkem jednoduché to mají v případě různých sportů, jako je např. agility, o chloupek složitější v výcviku pracovních (služebních) nebo záchranářských psů a asi vůbec nejhorší v případě psů loveckých. Nejde o to, že by školou povinný kynolog nedokázal psa zvládnout, leckdy mu to jde lépe než dospělým, ale spíše o to, co s výcvikem loveckých psů souvisí – od revíru, přes zvěř, až po střelnou zbraň. Přesto může i dítě při výcviku loveckého psa hodně pomoci. Dokonce může základy učít psa samo

a při opravdu speciálních cvicích, odborně řečeno disciplínách, pomáhat dospělému vůdci. Následující povídání by mohla mladým vůdcům trochu pomoci. Než se ale do výcviku pustí, je třeba, aby si všichni, kdo se na něm budou podílet nebo kdo se psem budou cvičit, ujasnili několik základních věcí.

Když se mluví o tom, že pes vykonává nějaký cvik, znamená to, že udělal něco, co jsme na něm chtěli. Např. k nám přišel, nebo si sedl, nebo něco přinesl, nebo něco hledal. Pes ale neví, co chceme. My mu to musíme přikázat, tedy musíme mu dát nějaký povel. Právě to, že si pes spojí povel, tedy náš příkaz, s nějakým cvikem, a když ten povel slyší, cvik udělá, je podstatou výcviku. Předem je ale třeba si ujasnit, jaké povely pro jednotlivé cviky budeme používat. Když na psa voláme jménem, nemůžeme mu jednou říkat Reku, podruhé Andy a potřetí Vořechu. Kdybychom to dělali, pes by nevěděl, co vlastně chceme, a na povel by se nenačil reagovat. Předem by se tedy ti, kdo budou se psem cvičit nebo s ním jen chodit na procházku, měli domluvit, jaké povely budou používat. Odborně se tomu říká „povelová technika“ a je to věc docela důležitá.

Malému dítěti je třeba dát najevo, co smí a co nesmí dělat. Když takový malý človíček udělá něco správně,

maminka jej pochválí. Když udělá něco špatně, maminka se zlobí, a někdy jej dokonce potrestá. Stejně to funguje i u psů. Chováš se tak, jak si přeji, pochválím tě, nechováš se tak, dám ti to jasně najevo. I tady je třeba dohodnout, jakým slovem budeme psa chválit (hodný, šikovný) a jak budeme dávat najevo svou nelibost (fuj, nesmíš). Ale pozor, nestačí jen slovo, je třeba, aby pes slyšel radost nebo nespokojenost i v našem hlase. Důležité je, aby pochvala nebyla jen slovní, ale aby její součástí bylo i pohazení nebo poplácání. Umět chválit je opravdu důležité.

Mezi psem a dítětem je přece jen trochu rozdíl. Když dítě dostane dopoledne ve škole pětku a večer se k tomu doma přizná, asi dostane vynadáno a bude vědět, proč se rodiče zlobí. Když by dopoledne udělal něco špatně pes a my bychom projevili svůj nesouhlas až večer, pes by vůbec nevěděl, proč se zlobíme. U psů totiž platí, že pochvala i nesouhlas (hodný nebo fuj) musí následovat těsně po tom, co pes správně nebo naopak špatně udělal.

Vladimíra TICHÁ

Ilustrace Josef Pospíchal

DĚTI, POZOR, HÁDANKA!

Slova pracovička na prvním obrázku jsou zaznamenána pomocí tzv. piktogramů neboli grafických znaků.

Dokážete rozluštit, co pracoviček říká svému psovi? Řešení najdete v příštím čísle.

